

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา โดยศึกษาถึงลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลส่วนตัว ในฐานะที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการศึกษาและอาชีพ ด้านภูมิหลังของครอบครัว และความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต เพื่อผลในการคาดคะเน พฤติกรรมของบุคคล ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้ เข้าใจนักศึกษาที่ยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหน่วยงาน การบริหารบุคลากร การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริการนักเรียน และการจัดกิจกรรมนักเรียนที่จะ เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน และมีผลต่อประเทศชาติด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในลักษณะ 4 ด้าน คือ ข้อมูลส่วนตัว แผนการศึกษาและอาชีพ ภูมิหลังของครอบครัว ความความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต
2. เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน กรุงเทพมหานครในแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนสายศิลปะ ใน ลักษณะ 4 ด้าน
3. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียนในส่วน ที่เป็นลักษณะเฉพาะทั้ง 4 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มแบบ 3 ชั้นตอน คือ แบ่งกลุ่มโรงเรียนเป็นกลุ่มโรงเรียนสหศึกษา กลุ่มโรงเรียนชาย และกลุ่มโรงเรียนหญิง จากนั้นสุ่มตัวอย่างโรงเรียนร้อยละ 5 ของโรงเรียนแต่ละกลุ่ม ได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง 6 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดสังเวช โรงเรียนวัดควรมงคล โรงเรียนปานะพันชวีวิทยา โรงเรียนณะคุงศิษย์พิทยา โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย และโรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์ แล้วสุ่มตัวอย่างนักเรียนโดยวิธีหาขนาดตัวอย่างแบบสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970: 607-610) ได้ตัวอย่างนักเรียน 378 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบมาตราวัดลักษณะสภาวะนิสิตนักศึกษาใหม่ที่ใช้ในโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของนิสิตนักศึกษาใหม่ (Pornchulee Gunanugorn 1980: 157-173) ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแบบและข้อคำถามให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่านแล้วจึงนำไปทดลองใช้ และนำไปทดสอบจริงกับตัวอย่างประชากร 378 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์จำแนกตามแผนการเรียนของนักเรียนด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าโคสแควร์ ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง แผนภูมิ และบรรยายความ

สรุปผลการวิจัย

ก. ลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน พบว่า

ข้อมูลส่วนตัว

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุ 17 ปี นับถือศาสนาพุทธ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสหศึกษา ขณะที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01-3.00 มีความคุ้นเคยกับครู-อาจารย์ในโรงเรียนมากกว่า 6 คนขึ้นไป หักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ระหว่างศึกษาได้รับอุปการะค่าเล่าเรียนจากบิดามารดา ไม่เคยได้รับ

รางวัลเรียนดีเลย ได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนบ้าง ยอมรับว่าตนเองไม่คร่ำเคร่ง
เรียน เช่นเดียวกับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้น ในขณะที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ชอบเรียนวิชาพลศึกษา และชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

แผนการศึกษาและอาชีพ

นักเรียนมีความเห็นว่าการ ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความหมายมาก
องค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ได้แก่ สติปัญญา ใฝ่วิชา เติบโตเพื่อ
ศึกษาต่อโดยคุณหนังสือด้วยตนเอง มีความเห็นว่าคุณ้องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพล
ต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ จำนวนผู้สอบคัดเลือก องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพล
ต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ได้แก่ โอกาสในการทำงาน องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพล
ต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ เป็นอาชีพที่เปิดโอกาสให้ก้าวหน้าในการทำงาน มีความเห็น
ว่าวิชาที่เลือกเรียนนั้นสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งหวังศึกษาคือมากที่สุด
อันดับหนึ่ง สองและสาม ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามลำดับ สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาคือมากที่สุดอันดับหนึ่ง ได้แก่
นิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วส่วนใหญ่ต้องการทำงานใน
กรุงเทพมหานคร

ภูมิหลังของครอบครัว

นักเรียนส่วนใหญ่ บิดามารคามีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและอยู่
ด้วยกัน นักเรียนเป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวนบุตร 4-6 คน บิดามารดาเป็นเจ้าของหรือ
ผู้ประกอบการส่วนตัว มีการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดามีรายได้เฉลี่ย
เดือนละ 3,001-5,000 บาท มารดาไม่มีรายได้ รายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ
3,001-5,000 บาท บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
โดยให้คำแนะนำหรือกระตุ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเป็นบางครั้งบางคราว

ความคิดเห็นทางค่านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการ

ดำเนินชีวิต

ทางค่านการเมือง นักเรียนมีความคิดเห็นว่าวิถีการเมืองของไทยใน
อนาคตมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ค่ายค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทางค่านสังคม นักเรียนมีความคิดเห็นว่าปัญหาการว่างงานในปัจจุบัน
มีความรุนแรงมากขึ้น ค่ายค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทางค่านเศรษฐกิจ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าในฐานะที่เป็นคนไทยเรา
ควรต่อต้านสินค้าต่างประเทศด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทางค่านแนวทางการดำเนินชีวิต นักเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องที่
เกี่ยวกับการเคารพผู้อาวุโสกว่า ค่ายค่าเฉลี่ยสูงสุด

ข. ลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะเข้า
ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามแผนการเรียน ตามลักษณะเฉพาะ 4 ก้าน
สรุปได้ดังนี้คือ

แผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์

ข้อมูลส่วนตัว

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 17 ปี นับถือศาสนาพุทธ เรียนอยู่ใน
โรงเรียนสหศึกษามากที่สุด ขณะที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม
2.01-3.00 มีความคุ้นเคยกับครู-อาจารย์ในโรงเรียนมากกว่า 6 คนขึ้นไป อาศัยอยู่
กับบิดามารดา ระหว่างศึกษามีบิดามารดาเป็นผู้อุปการะค่านการเงิน ไม่เคยได้รับ
รางวัลเรียนดีเลย ได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนบ้าง มีความเห็นว่าตนเองไม่
คร่ำเคร่งในการเรียน เช่นเดียวกับความเห็นของเพื่อนร่วมชั้น ขณะที่ศึกษาอยู่ในชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชอบเรียนวิชาพลศึกษา ค่ายค่าเฉลี่ยสูงสุด และชอบอ่านหนังสือพิมพ์
รายวันค่ายค่าเฉลี่ยสูงสุด

แผนการศึกษาและอาชีพ

นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความหมายมาก องค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สติปัญญา ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ เพื่อศึกษาต่อโดยค่านึงคือช่วยตนเอง องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ จำนวนผู้สอบคัดเลือก ในการเลือกสาขาวิชานั้นมีความเห็นว่า องค์ประกอบที่สำคัญสูงสุดได้แก่ โอกาสในการทำงาน ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีความเห็นว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุด ได้แก่ เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญา ยอมรับว่า วิชาที่เลือกเรียนนั้นสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับหนึ่ง สอง และสามได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามลำดับ สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับหนึ่ง ได้แก่ วิทยาศาสตร์ อันดับสอง และอันดับสามเหมือนกันคือ พาณิชย ัญชี บริหารธุรกิจ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องการทำงานในกรุงเทพมหานคร

ภูมิหลังของครอบครัว

นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่บิดามารคามีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และอยู่ด้วยกัน นักเรียนเป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวนบุตร 4-6 คน บิดามารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว มีการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดามีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,001-5,000 บาท มารดาไม่มีรายได้ ผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,001-5,000 บาท บิดามารดาและผู้ปกครองต้องการให้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และให้การแนะนำหรือกระตุ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเป็นบางครั้งบางคราว

ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนิน

ชีวิต

นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นทางการเมือง ที่เกี่ยวกับวิถีการ เมืองของไทย ในอนาคตมีลักษณะ เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด ทางด้านสังคมมีความคิดเห็น ว่า ปัญหาการว่างงานในปัจจุบันมีความรุนแรงมากขึ้น ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด ทางด้านเศรษฐกิจมีความเห็นว่า ในฐานะที่เป็นคนไทย เราควรต่อกัน

สินค้าต่างประเทศคว่ำค่าเฉลี่ยสูงสุด ทางด้านแนวทางการดำเนินชีวิต มีความเห็นว่าการมีความซื่อสัตย์และมีภาระผูกพันต่อครอบครัว คว่ำค่าเฉลี่ยสูงสุด

แผนการเรียนสายศิลปะ

ข้อมูลส่วนตัว

นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 17 ปี นับถือศาสนาพุทธ เรียนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด ขณะที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม 1.01-2.00 มีความคุ้นเคยกับครู-อาจารย์ในโรงเรียนมากกว่า 6 คน ขึ้นไป พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ระหว่างการศึกษาได้รับอุปการะทางการเงินจากบิดามารดา ไม่เคยได้รับรางวัลเรียนดีเลย เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนบ้าง มีความเห็นว่าตนเองไม่คร่ำเคร่งในการเรียน เช่นเดียวกับความเห็นของเพื่อนร่วมชั้น วิชาที่ชอบเรียนขณะที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา นอกจากหนังสือเรียนแล้ว ชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

แผนการศึกษาและอาชีพ

นักเรียนมีความเห็นว่าการได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความหมายมาก องค์ประกอบสำคัญในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ได้แก่ สติปัญญา มีวิธีเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อโดยการดูหนังสือด้วยตนเอง มีความเห็นว่างค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ จำนวนผู้สอบคัดเลือก องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ได้แก่ โอกาสในการทำงาน องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่ เปิดโอกาสให้ก้าวหน้าในการทำงาน และเห็นอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญา ยอมรับว่าวิชาที่เลือกนั้นสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งหวังศึกษามากที่สุดอันดับหนึ่ง อันดับสอง และอันดับสาม ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามลำดับ สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษามากที่สุดอันดับหนึ่ง และอันดับสอง ได้แก่ นิเทศศาสตร์ และวารสารศาสตร์ อันดับสาม ได้แก่ มนุษยศาสตร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องการทำงานในกรุงเทพมหานคร

ภูมิหลังของครอบครัว

นักเรียนส่วนใหญ่มีบิดามารดามีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและอยู่ด้วยกัน เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวนบุตร 1-3 คน บิดามีอาชีพเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัว มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ บิดามารดามีการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดามีรายได้เดือนละมากกว่า 9,000 บาทขึ้นไป มารดาไม่มีรายได้ ผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,001-5,000 บาท บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความมุ่งหวังให้ลูกเข้าต่อระดับอุดมศึกษา และให้การแนะนำหรือกระตุ้นเกี่ยวกับการศึกษาถือเป็นบางครั้งบางคราว

ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต

นักเรียนมีความคิดเห็นทางการเมืองที่เกี่ยวกับวิถีการเมืองของไทยในอนาคตควรมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ควบคู่ไปด้วยสูงสุดทางค่านิยมสังคมมีความคิดเห็นว่าการว่างงานในปัจจุบันมีความรุนแรงมากขึ้น ควบคู่ไปด้วยสูงสุด ทางค่านิยมเศรษฐกิจมีความคิดเห็นว่าเป็นคนไทย เราควรต่อต้านสินค้าต่างประเทศ ควบคู่ไปด้วยสูงสุด ทางค่านิยมแนวทางการดำเนินชีวิต มีความเห็นว่า ควรมีความเคารพผู้อาวุโสกว่า ชี้อาศัยและมีภาระผูกพันต่อครอบครัวควบคู่ไปด้วยสูงสุด

ค. เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนสายศิลปะ มีความแตกต่างกันดังนี้

ข้อมูล ส่วนตัว

ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ การชอบอ่านหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี พบว่านักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ ชอบอ่านหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ควบคู่ไปด้วย .0.67 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

แผนการศึกษาและอาชีพ

1. ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ องค์ประกอบในการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับผลการเรียนที่ผ่านมา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับครู-อาจารย์ และเพื่อนฝูง พบว่า ข้อมูลทั้งสองนี้นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในระดับที่น้อยกว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ค่าเฉลี่ย 0.24 และ 0.37 และ 0.27 ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับบิณฑาคารา อยาลให้ประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ในระดับที่น้อยกว่า ค่าเฉลี่ย 0.25 สถาบันที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับหนึ่ง พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะเลือกมากกว่าร้อยละ 5.9 สถาบันที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับสอง พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะเลือกมากกว่าร้อยละ 19.9 สถาบันที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับสาม พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะเลือกมากกว่าร้อยละ 2.1 สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับหนึ่ง พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์เลือกเภสัชศาสตร์ร้อยละ 17.5 ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะเลือกนิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์ ร้อยละ 26.5 สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับสอง พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์เลือกพาณิชย บัญชี บริหารธุรกิจร้อยละ 17.5 ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะเลือกนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ร้อยละ 19.6 สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับสาม พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์เลือกพาณิชย บัญชี บริหารธุรกิจ ร้อยละ 20.1 ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะเลือกมนุษยศาสตร์ ร้อยละ 17.5

2. ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับความมีหน้ามีตามีเกียรติในสังคม พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ มีความเห็นในระดับที่น้อยกว่า ค่าเฉลี่ย 0.21 วิชาที่เลือกนั้นสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความเห็นในระดับที่มากกว่าค่าเฉลี่ย 0.21 สถานที่ ๆ

ต้องการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนต้องการทำงานในกรุงเทพมหานคร แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์ต้องการมากกว่าร้อยละ

9.5

ตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภูมิหลังของครอบครัว

ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คืออาชีพของบิดา พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียน บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์มีมากกว่าร้อยละ 0.6 การศึกษาสูงสุดของบิดา พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียน บิดามีการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 4.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ บิดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001-5,000 บาท ร้อยละ 36.0 ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์ บิดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 9,000 บาทขึ้นไปร้อยละ 23.3 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนิน

ชีวิต

1. ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ ความคิดเห็นด้านการเมืองเกี่ยวกับวิถีการเมืองของไทยในอนาคต มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในระดับที่น้อยกว่ากว่ายาคาเฉลี่ย 0.30

2. ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ความคิดเห็นด้านการเมืองเกี่ยวกับผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ในปัจจุบันทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในระดับที่น้อยกว่ากว่ายาคาเฉลี่ย 0.22 ความคิดเห็นด้านสังคมเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความเป็นธรรมค้ พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในระดับที่น้อยกว่ากว่ายาคาเฉลี่ย 0.21 ความคิดเห็นในแนวทางการดำเนินชีวิต พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสาย

วิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ของผู้อาวโสกกว่าในระดับที่น้อยกว่า
ควยค่าเฉลี่ย 0.17

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในลักษณะ 4 ด้านของนักเรียน
จำแนกตามแผนการศึกษา

ขอมูลส่วนตัว

จากการวิจัยที่พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ ชอบอ่านหนังสือ
ประเภทวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมากกว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ที่เป็น
เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความสนใจวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว จึงมีความสนใจที่จะอ่านหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีนอกเวลาเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่ได้เรียนในเวลาเรียนตาม
หลักสูตร เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น สอดคล้องกับข้อค้นพบของนาวาตรีหญิงภัทรา
ชนะพานิช (2528: 95) ที่ว่านักเรียนที่จบการศึกษามาจากแผนการเรียนสาย
วิทยาศาสตร์ ไม่ชอบเรียนวิชาทางด้านภาษาและสังคม แต่ชอบวิชาคณิตศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์ และสัมพันธ์กับผลการวิจัยของเคลเลน (Clellan 1962: 2661) ที่ว่า
จำนวนหน่วยกิตของวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ ที่นักเรียนเรียน
มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน

แผนการศึกษาและอาชีพ

1. ความสำคัญของผลการเรียนที่ผ่านมาที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา
พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ มีความคิดเห็นว่า ผลการเรียนที่ผ่านมา มีความ
สำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษามากกว่า ความคิดเห็นของนักเรียนแผนการเรียน
สายวิทยาศาสตร์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะมีความ
มุ่งหวังในการศึกษาระดับอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์
สอดคล้องกับข้อค้นพบของ พรวามาศ นนทยาธร (2520: 90) ที่ว่า นักเรียนแผนการ
เรียนสายศิลปะส่วนใหญ่มีความคาดหวังสูงกว่านักเรียนแผนการเรียนสายอื่น

2. ครู-อาจารย์และเพื่อนฝูงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษา รองจากบิดามารดา ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของคอบบิ้นส์ (Dobbins 1969: 2958-2959) ที่พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและการศึกษาต่อมาก ส่วนเพื่อนจะมีอิทธิพลรองลงไป เหตุที่นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นว่า ครู-อาจารย์และเพื่อนฝูงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษาน้อยกว่า ความคิดเห็นของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมแล้วมีผลการเรียนดีกว่า ย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะอาจจะไม่แน่ใจในความสามารถของตนเองมากนัก จึงเกรงว่าจะตั้งความคาดหวังทางการศึกษาสูงเกินความเป็นจริง จึงต้องปรึกษาครู-อาจารย์ และเพื่อนฝูง สอดคล้องกับข้อค้นพบของโมรา (Mora 1965: 2206) ที่ว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีตั้งความคาดหวังทางการศึกษาใกล้เคียงกับความสามารถของตนเอง ขณะที่นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง และต่ำตั้งสูงเกินความเป็นจริง

3. จากการศึกษา พบว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ เลือกอาชีพโดยบิดามารดาอยากให้ประกอบอาชีพนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของคอบบิ้นส์ (Dobbins 1969: 2958-2959) ที่ว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและการศึกษาต่อมาก ส่วนเพื่อนจะมีอิทธิพลรองลงไป ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความเห็นว่า บิดามารดามีอิทธิพลในการตัดสินใจน้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะว่านักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ต้องการเลือกอาชีพที่ตนเองคิดว่ามีประโยชน์ต่อประเทศชาติ เมื่อเทียบกับอาชีพอื่น

4. สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับหนึ่ง จากการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติ อุกกฤษ (2519: 32) ที่ได้สำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ที่พบว่า สถาบันที่นักเรียนมุ่งหวังเข้าเรียนมากที่สุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรายงานผลข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2527 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527: 3) รายงานว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่สอบเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ เลือกสอบเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอันดับหนึ่ง จากการเปรียบเทียบการเลือกสถาบันที่ต้องการเข้าศึกษาต่ออันดับหนึ่งนั้น ปรากฏว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ เลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มากกว่านักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์เล็กน้อย ร้อยละ 5.9 อาจเป็นเพราะว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์มีความตระหนักในความเสี่ยงและความเก่าแก่ของสถาบัน อีกทั้งความมีคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิมีความเชี่ยวชาญในการสอนทางด้านสังคมศาสตร์ และได้เห็นความเสี่ยงและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษามาในรุ่นก่อน ๆ จึงมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาในสถาบันแห่งนี้เป็นจำนวนมาก

5. สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับสอง พบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์เลือกมากกว่า อาจเป็นเพราะว่านักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกสาขาวิชาที่เรียนหนักไปทางด้านสังคมศาสตร์ จึงเลือกเรียนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากเป็นอันดับสอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2517: 147) ที่พบว่า นักเรียนแผนศิลป์ที่มีผลการเรียนดีส่วนใหญ่เลือกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

6. สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งหวังศึกษาต่อมากที่สุดอันดับสาม จากการวิจัยพบว่านักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่นักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์เลือกมากกว่า ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์อาจจะเลือกสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ แตกต่างกันไปมากกว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลป์ และเป็นที่น่าสนใจ เกตว่านักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่กองการศึกษาต่อในอันดับหนึ่ง อันดับสอง และอันดับสามเหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนมีความนิยมในความเก่าแก่และความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ประกอบกับนักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงมุ่งหวังที่จะเลือกเรียนมหาวิทยาลัยที่อยู่ในภูมิลำเนา ส่วนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์มีคณะวิชาต่าง ๆ เปิดสอนตามหลักสากล (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ ในวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา บรรณาธิการ 2528: 111) เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาคที่มีชื่อเสียง นักเรียนจึงอาจมีความคิดว่าหากพลาดจากการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในภูมิลำเนา ก็มีความสนใจที่จะเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นใหม่ในยุคหลังที่เพียงพอพร้อมด้วยคุณภาพเท่ากับมหาวิทยาลัยที่เลือกไว้ในอันดับต้น

7. สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาค้นคว้ามากที่สุดอันดับหนึ่ง จากการวิจัยพบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ เลือกเภสัชศาสตร์ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของเทอคัสคัก รัตนมณี (2507: 54) ที่พบว่านักเรียนชายแผนวิทยาศาสตร์เลือกวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด และนักเรียนหญิงแผนวิทยาศาสตร์เลือกพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมากที่สุด ส่วนสาขาที่เลือกน้อยที่สุดได้แก่ เภสัชศาสตร์และเกษตรศาสตร์ ชูถิ่น จุลทรัพย์ ก็วิจัยพบว่านักเรียนชายแผนวิทยาศาสตร์เลือกเภสัชศาสตร์น้อยที่สุด ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะนั้น จากการวิจัยพบว่า เลือกนิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์มากที่สุดอันดับหนึ่ง ขัดแย้งกับผลการวิจัยของเทอคัสคัก รัตนมณี (2507: 54) ที่พบว่า นักเรียนแผนศิลปะทั้งชายและหญิงเลือกครุมากที่สุด และวิไลลักษณ์ เกื้อนเพ็ญศรี ก็พบว่า นักเรียนชายแผนศิลปะ เลือกเรียนรัฐศาสตร์มากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงเลือกเรียนอักษรศาสตร์มากที่สุด

8. สาขาวิชาที่มุ่งหวังศึกษาค้นคว้ามากที่สุดอันดับสอง และอันดับสาม จากการวิจัยพบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์เลือกพาณิชย บัญชี บริหารธุรกิจ เหมือนกันทั้งสองอันดับ การเลือกนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลลักษณ์ เกื้อนเพ็ญศรี (2510: 44) และโสภณัท พูลเพชรพันธ์ (2514: 32) ที่พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์เลือกเรียนพาณิชยศาสตร์ และการบัญชีมากรองลงมา ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ จากการวิจัยพบว่า เลือกนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์มากที่สุดอันดับสอง และเลือกมนุษยศาสตร์มากที่สุดอันดับสาม ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะมีความคิดเห็นว่างค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพได้แก่ การเปิดโอกาสให้ก้าวหน้าในการทำงาน เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญา และเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี พร้อมทั้งนักเรียนมีความเห็นว่าวิชาที่เลือกเรียนนั้นสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

9. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า ความมีหน้ามีนามีเกียรติในสังคม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนาวาตรีหญิงภัทรา ชนะพานิช (2528: 41) ที่ว่านักเรียนเหล่าทหารบก เหล่าทหารอากาศ เหล่าทหารเรือ ส่วนใหญ่จะเลือกเหล่าเพราะพอใจในสถานภาพ ความภาคภูมิใจ ความมีเกียรติเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียน นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า

ตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยพิจารณาถึงความมีหน้ามีตาที่เกี่ยวข้องในสังคม มากกว่านักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยนี้จึงขัดกับผลการวิจัยของเชนเนย์ (Chaney 1969: 2957-2959) ที่พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะพิจารณาค่าทางการเงิน การควบคุมงาน เกียรติยศ สูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ

10. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์มีความเห็น ว่าวิชาที่เลือกเรียนนั้นสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพมากกว่านักเรียนแผนการ เรียนสายศิลปะ อาจเนื่องมาจากความคิดเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการทำงาน กล่าวคือ นักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์อาจมีความตระหนักในเรื่องผู้จบการศึกษาว่างงาน จึงมีความต้องการที่จะเลือกเรียนในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และคิดว่าตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนนักเรียนแผนการ เรียนสายศิลปะ อาจมีความคิดว่าตลาดแรงงานในอนาคตไม่ใช่ทำงานในร้านสาขาวิชาที่ตนเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ตรงกับคำกล่าวของเบรินแมน (Brenman 1985: 151-155) อ้างถึงในอัญชลี สัตบุศกร ในการอุดมศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2528: 236) ที่ว่าตลาดแรงงานในอนาคตไม่ใช่ทำงานในร้านสาขาวิชาที่ตนเรียน ตลาดแรงงานเป็นตลาดเปิด (Open Market) ซึ่งการจัดการฝึกฝนอบรมบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ ทักษะที่ตรงกับการทำงานจะช่วยให้มีงานทำมากขึ้น

11. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการ เรียนต้องการทำงานในกรุงเทพมหานครหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนทั้งสองแผนการ เรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่มีสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่าในต่างจังหวัด เป็นจุดศูนย์กลางของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่จะรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูง เข้าทำงาน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการทำงานของนักเรียนทั้งสองแผนการ เรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์ ต้องการทำงานในกรุงเทพมหานคร ในอัตราน้อยกว่านักเรียนแผนการ เรียนสายศิลปะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพที่นักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์คาดว่าจะทำนั้นสามารถที่จะไปทำในต่างจังหวัดก็มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้มากกว่า

ภูมิหลังของครอบครัว

1. จากการวิจัยพบว่าบิดาของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว แต่บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีอาชีพเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวในอัตราร้อยละมากกว่าบิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ร้อยละ 0.6 (50.3-49.7) การวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตใหม่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2527 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527: 4) ที่รายงานว่า นิสิตใหม่ส่วนใหญ่มีบิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว สาเหตุที่บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะมีอาชีพเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวน้อยกว่า บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ อาจจะ เป็นเพราะว่า บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะโดยส่วนรวมแล้วมีการศึกษาสูงกว่า จึงนิยมที่จะทำงานที่ต้องใช้วิชาความรู้สูง เช่น เป็นพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และรับราชการที่ได้เงินเดือนสูง

2. การศึกษาสูงสุดของบิดา จากการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียน ส่วนใหญ่บิดามีการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สอดคล้องกับข้อค้นพบของทัศนีย์ บุศรารกิจ (2513: 61) ถนอม อินทรกำเณก (2513: 71) สมุทพร นุชขนาด (2513: 78) โสภณัท พูลเพชรพันธ์ (2513: 69) และยุวดี เจริญจิต (2513: 75) ที่พบว่า ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนที่ต่างกัน ระดับการศึกษาของบิดามารดาจะไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบการศึกษาสูงสุดของบิดาของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียน พบว่า บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะมีการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 น้อยกว่าจำนวนร้อยละ 4.2 (34.9-30.7) เนื่องจากบิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะมีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าในจำนวนร้อยละที่มากกว่า

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา จากการวิจัยพบว่า บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 5,001-5,000 บาท ส่วนบิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะมีรายได้เฉลี่ย เดือนละมากกว่า 9,000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการประกอบกิจการที่แตกต่างกัน และได้รับการศึกษาที่แตกต่างกัน บิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ โดยเฉลี่ยแล้วมีการศึกษาสูงกว่า จึงเชื่อแน่ว่า จะต้องประกอบอาชีพที่ใช้วิชาความรู้ที่สูงกว่า จึงมีรายได้ต่อเดือนที่สูงกว่าบิดาของนักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์

ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต

1. ความคิดเห็นทางการเมือง จากการวิจัยพบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการเมืองของไทยในอนาคตมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยด้วยค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่านักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทินตันท์ นาคะตะ (Thinapan Nakata 1975: 218) ที่พบว่า นักศึกษาในวิชาทางวิทยาศาสตร์มีทัศนคติที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษาในโรงเรียนทหารมีแนวโน้มในทางอำนาจนิยม ส่วนนักศึกษาวิชาสังคมศาสตร์อยู่ระหว่างกลางของขั้วปลายสุดสองด้าน จากผลการวิจัยจึงอาจเป็นได้ว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความสนใจทางการเมืองมากขึ้น จึงเกิดความรับรู้ได้ว่าสิ่งที่ เป็นอุดมคติทางการเมืองกับสภาพความเป็นจริงนั้นคนละอย่าง ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะนั้น อาจเป็นได้ว่าไม่สนใจที่จะรับทราบการตามความมุ่งหมายของการศึกษาเดิม จึงมีอคติต่อการเมืองน้อย

ส่วนความคิดเห็นด้านการทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นที่ ผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ในปัจจุบันทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ ด้วยค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ความคิดเห็นของนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ จึงอาจกล่าวได้ว่านักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความสนใจทางการเมืองมากขึ้น ส่วนนักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ ก็น่าจะมีความสนใจทางการเมืองเช่นกัน เช่นผลการวิจัยของสุจิต บุญบงการ (สุจิต บุญบงการ อ้างถึงใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2523: 91) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษามีความสนใจทางการเมืองมากพอสมควร โดยเฉพาะพวกที่เรียนวิชารัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ ซึ่งสนใจทางการเมืองมากกว่าผู้ที่เรียนด้านวิทยาศาสตร์

2. ความคิดเห็นทางสังคม นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนมีความเห็นว่าสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความเป็นธรรมน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสังคมไทยยังไม่แยกวิธีการประชาธิปไตยออกจากเป้าหมายของประชาธิปไตย (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2523: 249) เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้ง มีรัฐสภา จึงเข้าใจว่าประชาชนได้ประชาธิปไตยแล้ว ไม่มีความจำเป็นที่กลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ จะทำการประท้วงเรียกร้องผลประโยชน์จากรัฐบาลอีก และมีทัศนคติที่ขุ่นมัวทางการเมืองว่าเป็นบ่อน

ทำลายระบอบประชาธิปไตย การย่ำรูปแบบและวิธีการทางประชาธิปไตย โดยละเลย
 จุดมุ่งหมายและวิธีการปกครองที่จะส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่ของสังคมบรรลุถึง
 ความสุขสมบูรณ์อย่างไม่มีช่องว่างของความแตกต่างของรายได้และโอกาสในการดำรง
 ชีวิตอยู่ได้ นี้มีผลทำให้วิธีการแบบประชาธิปไตยเอื้ออำนวยให้เกิดการกคช และเอารัค
 เอาเปรียบกันในสังคมไทย สังคมไทยจึงไม่มีความเป็นธรรมเท่าที่ควร การที่นักเรียน
 แผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าสังคมไทยมีความเป็นธรรมน้อยกว่าความ
 คิดเห็นของนักเรียนแผนการ เรียนสายศิลป์ปะนั้น อาจเป็นได้ว่านักเรียนแผนการ เรียนสาย
 วิทยาศาสตร์ซึ่งโดยส่วนรวมมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า อาจมีความสนใจที่จะพัฒนา
 ความเป็นธรรมในสังคมมากกว่า นักเรียนแผนการ เรียนสายศิลป์ปะที่มาจากครอบครัวที่มี
 ฐานะทางเศรษฐกิจดี จึงไม่มีความรู้สึกว่าคุณเอารัคเอาเปรียบในสังคมมากนัก

3. ความคิดเห็นในแนวทางการดำเนินชีวิต นักเรียนทั้งสองแผนการ เรียน
 มีความเห็นในเรื่องการเคารพอน้อมน้อมยอมอาวโสกว่าในระดับค่าเฉลี่ยที่สูงเช่นกัน
 แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังคงยึดถือประเพณีที่ดีของไทยแต่ดั้งเดิมอยู่ ซึ่งจะมีผลให้เกิด
 ความมีระเบียบวินัยในสังคม ก่อให้เกิดความสำนึกในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ส่ง
 ผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคงและเจริญรุดหน้าไปโดยเร็ว เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น
 ของนักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์และความคิดเห็นของนักเรียนแผนการ เรียน
 สายศิลป์ปะแล้ว พบว่า นักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์มีความเห็นในค่าเฉลี่ยที่
 ต่ำกว่า ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าอาจเกิดจากลักษณะวิชาที่เรียน ที่มีผลให้ลักษณะของนักเรียน
 แยกต่างกันไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของเลวิน (Lewin อ้างถึงใน เกื้อกูล ทาสี 2514: 4) ที่ว่าลักษณะของบุคคลเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่มี
 อิทธิพลต่อเขา กล่าวคือนักเรียนแผนการ เรียนสายวิทยาศาสตร์มีลักษณะการเรียนที่เน้น
 หนักในค่านิยมหลักการ เหตุผล โดยทางวิทยาศาสตร์ ความรู้สึกค่านิยมธรรมจึงไม่ละเอียด
 อ่อน เช่นเดียวกับนักเรียนแผนการ เรียนสายศิลป์ปะ ที่มีลักษณะการเรียนเน้นหนักค่านิยม
 สังคมศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์

1. จากการวิจัยพบว่า บิตามารคาของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียน มีความมุ่งหวังให้นักเรียนได้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในอัตราเฉลี่ยที่สูงมาก ครู-อาจารย์ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันอุดมศึกษา และเลือกสาขาวิชาของนักเรียนในค่าเฉลี่ยที่สูง แต่จากการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนไม่คร่ำเคร่งในการเรียน ประกอบกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิตามารคาของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียนไม่สูงนัก จึงไม่เหมาะสมที่จะต้องให้เรียนต่อในมหาวิทยาลัยทั้งหมดทันทีที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย บิตามารคาควรจัดหาทางให้นักเรียนได้ประกอบอาชีพก่อนแล้วหาโอกาสศึกษาเพิ่มเติมในโอกาสต่อไป ในขณะที่เดียวกันครู-อาจารย์ก็ควรจะแนะแนวหรือให้คำปรึกษาเพื่อการหางานทำให้ด้วย

2. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนมีความเห็นว่าการได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความหมายมาก และพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนไม่คร่ำเคร่งในการเรียนและมีความต้องการที่จะเรียนในสาขาวิชาที่เป็นอาชีพอิสระมากกว่าสาขาวิชาอื่น ฉะนั้นครู-อาจารย์จึงควรเตรียมการสำหรับให้นักเรียนมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสายอาชีพระดับวิทยาลัยบ้าง ไม่ควรเน้นเฉพาะการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอย่างเดียว เพราะการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมีโอกาสเข้าได้น้อย เนื่องจากมีการจำกัดจำนวนรับ

3. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนมีความมุ่งหวังที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยปึกในระดัสูง แต่ นักเรียนเองมีการเรียนแบบไม่คร่ำเคร่ง รายได้ของบิตามารคาก็ไม่สูงนัก ดังนั้นครู-อาจารย์จึงควร เปลี่ยนวิธีสอนโดยเน้นการให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนมีทักษะในการศึกษาต่อด้วยตนเองในระบบมหาวิทยาลัยเปิด และโรงเรียนก็ควรจะมีบริการแนะแนวเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย เปิดเพื่อให้ได้รับความสำเร็จแก่นักเรียนด้วย ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาการมุ่งเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปึกได้บ้างบางส่วน

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับลักษณะของนักเรียนปีละครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่ามึลักษณะใดบ้างที่เปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นพื้นฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักเรียนที่มุ่ง เข้าศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาารูปแบบการศึกษามัธยมศึกษาและ อุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และเชื่อมโยงการศึกษาระหว่างมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ให้มีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย